

SOSIALISTERNES PROGRAM 1903

Det norske Arbeiderparti, der har sat sig som Maal : Arbejderklassens Frigjørelse og Reisning, kan kun gaa til Valg paa sit eget Partiprogram og kan i taktisk henseende intet foretage, som kan være skikket til at forkludre Arbeidernes Sammenslutning og Solidaritet.

Skjønt Venstre som Parti i den seneste Tid mere end nogensinde har dokumenteret sin reaktionære Karakter, vil Landsmødet desuagtet - i Henhold til Partiets hidtidige Taktik - ikke modsætte sig Valgsamarbejde med Venstre, naar dette tilbydes ; dette dog kun paa Betingelse, at derved nogen for Arbejderklassen sandsynlig politisk eller socialøkonomisk Fordel kan paavises, at vore Partiafdelinger paa vedkommende Steder betinges fuld Raadighed over sit eget Valgprogram og faar Repræsentation i Forhold til sit Stemmetal, hvorfor Partistyret paa Forhaand maa sanktionere enhver Aftale om mulig Valgsamarbejde.

Som nærmest liggende Opgaver for Lovgivningsmagten vil Landsmødet pege paa :

1. Foreningsretten beskyttet ved Lov.
2. Almindelig Stemmeret i Stat og Kommune saavel for Kvinder som Mænd over 21 aar.
3. En Valgordning med saavidt muligt lige store Enmandkredse, direkte Valg og Omvalg. Bostedsbaandet ophæves, og Folkeafstemning i vigtigere Lovsager indføres.
4. Begrænset Arbejdstid gennemført ved Lov.
5. En almindelig Folkepension i Forbindelse med Sygepleien ført over i Beskatningen.
6. Omlægning af Toldskatterne til Indtægts-, Formues-, og Arveskat og disse gjort gradvis stigende. Selvangivelse indføres. Staten overtager lønnede produktive Virksomheder.
7. Reform i Landboforholdene i Henhold til Partiprogrammet. Alle offentlige Arbejders Udførelse i Landet.
8. Oprettelse af internationale Voldgiftsdomstole. Militarismens Afskaffelse og Indførelse af almindelig Folkevæbning.
9. Folkeskolen udviklet til en fælles Skole for alle Samfundets Barn. Saavel Minimums- som Maximumslæsetiden forhøies, og Landsskolens bragt i høide med Byskolens.
10. Jagtlovens Ophævelse.

Nedenfor: Fra: Arbeiderpartiets program (datert 1903 ved Stortingsbiblioteket)

Punkt 1 - 10 som ovenfor

Unionsagen.

Da det norske Venstre - foranlediget ved svenskernes modstand mod konsulatsagen og ved de storsvenske krigstrusler - gik med paa at gjøre unionsagens løsning til et magtspørsmål, reiste Det norske arbeiderparti protest herimod. Den rustningspolitik, der blev følgen af venstres taktik, vakte fra første stund socialdemokratiets høieste misbilligelse; vi anbefalede som modsætning en politik, der tog sigte paa at tilveiebringe grundlag for en fredelig og for Norge tilfredsstillende løsning. Naar nu et saadant grundlag synes at være skabt, hilser vi det derfor med tilfredshed, og erklærer at ville støtte en fortsat værdig og venskabelig forhandlingspolitik.

Hvem har stemmeret?

Ved stortingsvalget har de norske borgere stemmeret, der har fyldt 25 aar, har været besat i

landet i 5 aar og opholder sig der.

Det er nok, naar man fylder 25 aar paa selve valgdagen.

Der kræves ikke længer nogen aflæggelse af konstitutionsed.

Heller ikke ser stemmeretten afhængig af betalt skat.

Om De aldrig har betalt skat, er De alligevel stemmeberettiget.

Enhver stemmeberettiget skal indføres i mandtal.

Man behøver ikke længere at melde sig for at bli indført.

Naar mandtallet er istandbragt af mandtalsføreren, og gennemgaaet af nævnden, skal det udlægges til almindelig eftersyn i mindst 18 dage.

Da bør alle se efter, om de er indført og hvis ikke indgi klage derover og saaledes sørge for at komme med.

A t v æ r e b o s a t

vil si, at man har sin faste bopæl her; om man foretar enkelte reiser, og opholder sig kortere tid i udlandet forrykker ikke dette forholdet.

O p h o l d e r s i g h e r i l a n d e t

betyder, at man har fast ophold her. Om man er paa reise i udlandet, skal man alligevel optages i mandtallet, og kan man ogsaa indsende sin stemmeseddel fra udlandet.

S t e m m e r e t t e n t a b e s

Den, som har været dømt til fængsel for en vanærende forbrydelse, som omhandles i straffelovens kapitler om mened, tyveri, røveri eller bedrageri, taber sin stemmeret. Altsaa ikke den, der har været dømt til fængsel for almindelig legemsfornærmelse eller lignende.

S t e m m e r e t t e n t a b e s m i d l e r t i d i g v e d :

1. Umyndiggjørelse.
2. Opbud eller fallit, der ikke er foraarsaget ved ildsvaade eller andet utilregneligt og bevisligt uheld.
3. At nyde eller i sidste aar før valgdagen ha nydt fattigunderstøttelse.
4. Anklage for saadanne forbrydelser, som ovenfor er omtalt.

Den, som af disse grunde er suspenderet, kan altsaa ikke afgi stemme, men skal alligevel indføres i mandtallet med angivelse af grunden for suspensionen.

Norsk statsborgerret.

Udlændinger kan erholde saadanne efter ansøgning til justitsdepartementet. Hvis man har boet i en kommune uafbrudt i fem aar før 29. august 1896 kan statsborgerret erholdes uden synderlig vanskeligheder.

Men efter ovennævnte dato traadte en lov i kraft, hvori der paabydes, at ansøgeren skal stille mindst 2 aars garanti for at ikke han eller hans familie i denne tid skal trænge det offentlige tilhjælp.

En saadan garanti er selvfølgelig yderst vanskelig for ikke at si umulig at skaffe for ubemidlede folk.